

door Lonneke Regter

Science Live: werk aan de wetenschap

Het publiek als proefpersoon

Hoe wetenschap werkt toont Science Center NEMO door het museumpubliek allerlei testen en experimenten van dichtbij te laten meemaken. Met het nieuwe programma *Science Live* gaat NEMO een stap verder: bezoekers kunnen deelnemen aan een echt wetenschappelijk onderzoek.

Doel van *Science Live*, dat financieel en inhoudelijk wordt ondersteund door de KNAW en NWO, is een brug te slaan tussen maatschappij en wetenschap. Het publiek mag actief deelnemen aan lopend onderzoek en krijgt zo een kijkje in de keuken van de wetenschap. En wetenschappers kunnen via *Science Live* onderzoeksdata verzamelen van een groot, gevarieerd en vooral ook gemotiveerd publiek.

'Wetenschap is de kunst goede vragen te stellen en daarmee de grens van het bekende op te zoeken. Zowel onderzoekers als jonge kinderen worden meer gedreven door wat ze niet weten dan door wat ze wél weten. Met zijn programma 'Science Live' brengt NEMO beide groepen op een bijzondere manier bij elkaar – een podium waar nieuwsgierigen elkaar bestuderen, in het belang van de huidige en de toekomstige wetenschap.' (Robbert Dijkgraaf, president van de KNAW)

Dr. Diana Issidorides, projectleider en bedenker van *Science Live*, kreeg een paar jaar geleden *carte blanche* voor de uitvoering. Zij zocht onder meer inspiratie bij het Science Museum in Londen dat ook zo'n initiatief kent. In mei 2010 ging het programma van start.

Dat er vanaf de eerste dag zo veel animo, waardering en aandacht zou zijn voor *Science Live* van pers en publiek had ze niet verwacht.

Foto: DigiDaan

Reacties van onderzoekers

Waarom ben ik slimmer dan jij? – Vrije Universiteit Amsterdam
Danielle Posthuma & Tinca Polderman: 'Science Live heeft ons een prachtige kans geboden om op grote schaal data te verzamelen in een populatiesample. De faciliteiten waren uitmuntend.'

Kun je jouw beleving meten in woord, beeld en getal? – Technische Universiteit Delft

Marco Rozendaal & Arnold Vermeeren: 'De proefpersonen stromen naar je toe!'

Hoe beoordeel jij gezichtsuitdrukkingen als je naar muziek luistert? – Universiteit van Tilburg

Ad Vingerhoets, Ruth Mark & Waldie Hanser: 'Science Live is de leukste "field trip" denkbaar en maakt sociaalwetenschappelijk onderzoek toegankelijk voor iedereen.'

Verandert muziek de manier waarop je naar beelden kijkt? – Vrije Universiteit Amsterdam

Ivar Vermeulen & Tilo Hartmann: 'Zonder Science Live hadden we nooit op deze schaal en met deze kwaliteit onderzoek kunnen doen naar muzikaal kippenvel.'

Voor het programma heeft NEMO, dat jaarlijks meer dan een half miljoen bezoekers trekt, een speciale onderzoekskamer ingericht. Inmiddels zijn er zes onderzoeken uitgevoerd, en deden bijna 4000 mensen mee. Issidorides: 'De onderzoekers waren aangenaam verrast door de mogelijkheden. Door Science Live kunnen ze op een makkelijke manier communiceren met een breed publiek. Ze nemen ruim de tijd voor uitleg van het onderzoek en mailen de proefpersonen persoonlijk de resultaten. Dat maakt onderzoek begrijpelijk en tastbaar.'

huiskamer

De sfeervolle ruimte heeft de intimiteit van een huiskamer, maar is groot genoeg om een aantal mensen tegelijk te ontvangen. De speelse inrichting, met een wereldbol, een sofa à la Freud, tafeltjes in de vorm van dikke boeken en wetenschappelijke prenten aan de muur, verwijst met een vette knipoo naar de traditionele werk-kamers van professoren. Issidorides: 'Ik heb mijn best gedaan om de onderzoeksruimte zo uitnodigend mogelijk te maken. De bezoekers komen niet terecht in een steriel lab en hoeven niet bang te zijn voor onderzoekers

in witte jassen. Ze merken dat wetenschappers doodnormale mensen zijn die ook in spijkerbroek en op gympies lopen.'

Science Live levert een win-winsituatie op voor het museum, het publiek en de onderzoekers. Niet alleen zijn er gemotiveerde proefpersonen van allerlei leeftijden en met verschillende achtergronden, maar er zijn ook korte wachttijden om data te verzamelen. De projectleider vertelt: 'Binnen twee weken kunnen onderzoekers circa driehonderd proefpersonen ondervragen.'

interactief laboratorium

'Een belangrijke rol van het wetenschapsmuseum NEMO is dat mensen leren kritisch na te denken. Hoe formuleer je een hypothese? Hoe test je die? Kloppen de aannames met de resultaten? Kinderen worden als het ware geboren met een kritische houding. Maar als mensen het onderzoekend leren niet oefenen, dan verdwijnt het.'

Issidorides is blij dat het programma goed loopt. Op de herfstvakantie na is 2012 volgeboekt. Enthousiast vertelt ze over de positieve waardering van het NEMO-publiek. 'Mensen zijn benieuwd hoe wetenschappers te werk gaan. Uit onze kleine publieksenquête blijkt dat maar liefst 95 procent vaker wil meedoen aan wetenschappelijk onderzoek. En Science Live kreeg een 8,9 als rapportcijfer.'

Een wens voor de toekomst is Science Live als een intermediair tussen publiek en wetenschap: bezoekers kunnen via Facebook suggesties doen voor nieuwe onderzoeksvragen en NEMO koppelt er wetenschappers aan. Op weg naar een laboratorium 3.0 dus!

Onderzoek doen bij NEMO

Wanneer?

Elke schoolvakantie, van maandag t/m zondag van 10.00-17.00 uur, minimaal twee weken.

Wat?

Ieder onderzoek dat een grote groep proefpersonen vraagt. NEMO biedt ondersteunende faciliteiten, zoals ICT, werving van proefpersonen, promotiemateriaal en toestemmingsformulieren.

Meer weten?

Kijk op www.sciencelive.nl.

Volg Science Live op twitter.com/nemosciencelive.